

ЦЕНТЪР ЗА НЕЗАВИСИМ ЖИВОТ – СОФИЯ

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА

2019 година

„ЦЕНТЪР ЗА НЕЗАВИСИМ ЖИВОТ” – СОФИЯ (ЦНЖ) е неправителствена организация на хора с увреждания, регистрирана като сдружение за извършване на общественополезна дейност по Закона за юридическите лица с нестопанска цел. ЦНЖ работи за промяна на държавната политика в сферата на уврежданията в България от 1995 година насам, като активно се застъпва за ценностите на независимия живот и прилагането на социалния модел на уврежданията.

» ВИЗИЯТА на ЦНЖ – София е за свят, в който хората с увреждания имат възможност за избор и могат да живеят независимо, качествено и достойно.

» МИСИЯТА ни е насочена към това, хората с увреждания да получат необходимата им подкрепа за постигане на независимо и пълноценно човешко съществуване.

» „НЕЗАВИСИМ ЖИВОТ” от своя страна означава съвкупност от ценности, най-важните от които са:

- ⇒ право на свободен избор;
- ⇒ възможност за контрол върху личната житейска ситуация;
- ⇒ равни възможности за достъп до всички обществени ресурси;
- ⇒ участие в живота на общността от страна на хората с увреждания.

Приоритетите ни, заложи от Управителния съвет на организацията, не се промениха и през 2019 г., а именно: застъпничество за деинституционализация, истинска лична помощ, достъпна среда и приобщаващо образование, основани върху принципите на независимия живот и човешките права. Продължи битката ни за нова философия на оценката на увреждането и премахване на тотално остарялата система на ТЕЛК. За съжаление без осезателни резултати, но с надежда за добавяне на нови искри в съвкупното недоволство от **живота въпреки държавата**. Годината беше белязана и с официалното влизане в действие на Закона за хората с увреждания – нов по име, стар по философия и безсмисленост – и на Закона за личната помощ. И двата акта се оказаха не особено перспективни и работещи за включването и участието на хората с увреждания в живота на избраните от тях общности. Така, активистите и работещите в Центъра трябваше да полагаме още по-сериозни усилия за популяризиране на национални и международни документи, насочени към приобщаване на хората с увреждания, оповестяване на добри практики чрез проучвания и анализи, обществени прояви, обучения и участие в различни събития, организирани от български и международни неправителствени организации.

ИНИЦИАТИВИ И УЧАСТИЯ НА ЦЕНТЪР ЗА НЕЗАВИСИМ ЖИВОТ

1. Битката за истинска, а не фалшива деинституционализация продължи и през 2019 година. Центъра се включи в коалиция от международни правозащитни организации – Интернационала по уврежданията, фондация „Валидити“, Европейската мрежа за независим живот – с цел да предизвика преосмисляне и преразглеждане на механизмите за финансиране със средства от Европейските структурни фондове на фалшива деинституционализация. Така се стигна до подаване на иск от в съда на Европейския съюз (в Люксембург) срещу Европейската комисия за това, че с европейски средства се строят малки групови домове, фалшиво наречени „услуги в общността от резидентен тип“. Делото е допуснато за разглеждане и предстои изслушване на страните. Междувременно бяха събирани и предоставяни множество материали, данни и конкретни казуси в подкрепа на съдебния иск.
2. През 2018 година беше внесена петиция до Европейския парламент във връзка с деинституционализацията в България, която също беше допуснат за разглеждане. Периодично бяха искани допълнителни материали по казуса и в крайна сметка беше насрочено и изслушване за началото на 2020 г.
3. Като един от най-активните членове на Европейската мрежа за независим живот, Центъра участва в кампанията *Европейските фондове за нашите права* (<https://enil.eu/campaigns/eu-funds-for-our-rights/>) Поредица от изследвания показва, че малките групови домове – широко разпространена, доста ресурсоемка и крайно неефективна практика за извеждане на хората с увреждания от социалните домове – са в нарушение на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. Представители на организацията участваха в събития по тази кампания, организирани от Мрежата.
4. ЦНЖ се включи в кампанията „България дарява“ с кауза за осигуряване на достъпност в 51-во СОУ „Максим Горки“ в гр. София. Усилията ни започнаха преди няколко години, когато „продадохме“ в Парламента пет инвалидни колички, преобразени в истински произведения на изкуството. Кампанията през 2019 беше изключително успешна и събра почти 8 500 лв. За съжаление тази сума, допълнена със средствата, набрани предишната година, не беше достатъчна за изграждане на външен асансьор, но благодарение на нашата настойчивост и активността на тогавашния кмет на район Красно село (Христо Апостолов), проектът беше финансиран от фонд „Приватизация“ на Столична община и вече е изграден. Набраните средства ще бъдат насочени към достъпност на друго софийско училище, което предстои да бъде избрано.

<https://bulgariadariava.bg/bulgaria-daryava-sabra-nad-50-000-lv-za-10-dni/>
5. По случай 5-ти Май – Европейски ден за независим живот – организирахме протест пред МТСП по проблемите в методиката за оценка на индивидуалните потребности на хората с увреждания. Тя не оценява справедливо нуждите на

всеки човек от лична помощ и хора с тежка телесна зависимост са принудени да оцеляват с по 4 часа асистенти на ден.

<https://www.facebook.com/cilbg/photos/pcb.2165641626824696/2165639656824893/?type=3&theater>

https://www.bgonair.bg/bulgaria/2019-05-09/hora-s-uvrezhdaniya-na-protest-bilizatvornitsi-v-domovete-si-i-obrecheni-na-smart?fbclid=IwAR06QepB8KzqfkcNtNvflE76a4Yp5lrR2AALSNOE3y7W0df7IK41_Aoitv4

6. Поход на свободата 2019 – Брюксел

За пореден 7-ми път българи с увреждания и техни асистенти бяха част от Похода на свободата в Брюксел – най-значимото събитие за всички европейци с увреждания. Финансирането на групата беше поето от няколко български евродепутати (Радан Кънев, Ева Майдел и Петър Бяха посрещнати от част от българските евродепутати, участваха в различни конференции и работни срещи, както и взеха участие в самия поход.

<https://enil.eu/campaigns/freedom-drive/9th-enil-fd-sept-2oct-2019/>

7. Нулев километър

България може да се гордее с най-добрата нормативна рамка за достъпност на градската среда. Съществува Закон за устройство на територията, Наредба 4 към него, Закон за защита от дискриминацията – все регулации от най-висок ранг в държавата, на които мнозина в Европа могат да завидят. Да не забравяме и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, ратифицирана от Народното събрание през 2012 година, където има цяла глава, посветена на достъпността. Същевременно, населените места с видима достъпност на средата за хора с увреждания са пренебрежимо малко – обикновено се говори за Бургас... Причината? Липса на политическа воля и контрол за законност по цялата верига на инвестиционния процес.

Затова, на 01.11.2019 година, два дни преди балотажа за кмет на столицата, ние решихме да сложим началото на достъпна София. Пък кой знае, може и цяла България да реши най-накрая да тръгне и да заживее в среда, достъпна за всички! Поканихме двете дами - госпожа Йорданка Фандъкова и госпожа Мая Манолова, които достигнаха до втори тур, да се присъединят към нас и заедно да изменим Нулевия километър. Началото е пред сградата на Столична община, минава покрай Националната библиотека, покрай Софийския университет, за да спре пред сградата на Парламента. Идеята е да покажем на бъдещия кмет всички елементи от средата, който трябва да са достъпни за хората с различни увреждания и за определен срок този маршрут да бъде направен напълно и реално достъпен, за да може след това да изменим, отново заедно, Първия, Втория и така, докато столицата ни се превърне в едни дружелюбен, съвременен, достъпен, красив и наистина европейски град.

<https://www.facebook.com/cilbg/posts/2481692161886306>

ПРОЕКТНИ ДЕЙНОСТИ

Проект „Включеност и увреждания“, финансиран от фонд „Активни граждани“. Продължителността му е 2 години – от октомври 2019 до октомври 2021 г. – и цели да генерира методика за наблюдение на политиките по уврежданията, която да дава – по обективен и научно обоснован начин – доказателства за целесъобразността на определени политики.

Чрез изработването на поредица от анализи ще бъде показана необходимостта от дълбоки реформи в социалната сфера, които ще бъдат основа за вземане на решения, формулиране на обществени политики и провеждане на дебат по степента на включеност на хората с увреждания в обществото. Съвкупността от дейности – социологическо проучване, анализ на емпирични данни, публикуване на доклади, публични събития, срещи с политици и общественици – е насочена към промяна на нагласите и постигане на обществен консенсус за реформи в политиките по уврежданията. В хода на работата ще бъде изработен индекс за включеност на хората с увреждания, който ще бъде тестван и прилаган систематично в бъдеще, така че проектът ще има и своята устойчивост и след двете години на планирани дейности.

Проектът е съвместно усилие на коалиция от две неправителствени организации на хора с увреждания, Софийския университет и частна социологическа агенция. Тази организационна архитектура – сама по себе си – е пример за начина, по който би следвало да се работи в сферата на уврежданията, съчетавайки интересите на хората с увреждания, научния потенциал на академичната общност и предприемаческия дух на бизнеса. Общият бюджет на проекта е 149 900 евро.

В края на декември 2019 г. получихме писмо от фонд „Активни граждани“, че е одобрен за финансиране и втори проект на организацията – „Независим живот с лична помощ“ – по тематичен приоритет „Подобряване на капацитета и устойчивостта на гражданския сектор“, в това число на гражданските организации. Неговата цел е да повиши знанията и уменията на екипа на организацията за консултиране и овластяване на хората с увреждания, като се поставя акцент върху Закона за лична помощ, но не само. Изпълнението на този проект предстои през 2020 година.